

הדף היומי בבלי: מסכת בבא מציעא דף כא
הדף היומי בהלכה: סימן קס"ב סעיף ט' עד סימן קס"ג
המוסר היומי: אהבת חסד חלק א' פרק ז' אות ה' עד אות ז'

לוח
לימוד
יומי

איזו אש מותר להדליק ביום טוב? ומדוע אסור להדליק את אור החשמל ביום טוב?

הלכות והנהגות לחג הסוכות

מתוך ביאורים ומוספים משנה ברורה מהדורת 'דרשו'

מותר להדליק אש ביום טוב מאש קיימת בלבד, אך לא ליצור אש 'חדשה'. יש אומרים שהאיסור הוא מן התורה, ויש אומרים שהאיסור הוא מדרבנן, וכן דעת רוב הפוסקים. מסיבה זו, אין להדליק אש באמצעות חיכוך גפרור במקום המיועד לכך בקופסת הגפרורים, וניתן להצית את הגפרור באש קיימת, או בחוט ברזל לוחט עד כדי התאדמות, שנחשב כאש. ונחלקו הפוסקים אם מותר להצית את הגפרור על ידי קירובו אל האש אך ללא מגע בה. מסיבה זו - איסור יצירת אש חדשה - אסרו גדולי ישראל מאז המצאת החשמל ועד עתה - את הדלקת אור החשמל ביום טוב, משום שבעת סגירת המעגל החשמלי עובר זרם החשמל דרכו ויוצר אש, והרי זו יצירת אש האסורה; וזאת בנוסף לדברי החזון איש הידועים שסגירת מעגל חשמלי "קרוב הדבר שזה 'בונה' מן התורה".

[ביאורים ומוספים למשנה ברורה מהדורת דרשו, תקב, 1, 5 ו 6]

באיזה מקרה צריך ליטול חלק מהיד במהלך הסעודה?

מי שיש לו מכה או חתך בידו, ועליהן תחבושת, ואם יסירנה יגפר הכאב - כך שאין חשש שיסירנה במהלך הסעודה - יוצא ידי חובת נטילת ידים בנטילת חלק היד המגולה בלבד, משום שהרי זה כאילו נקטע מקום החבישה חלילה. ויש שציידד שיעטוף את היד במפית, שקית וכדומה. ואם נפלה התחבושת במהלך הסעודה - צריך ליטול את כל היד; ויש שציידד שדי בנטילת מקום החבישה. ואם השיב את התחבושת - יש שהסתפק אם צריך ליטול שנית את חלק היד המגולה, ויש שכתב שצריך ליטול. [סעיף י, ס"ק סח ו'עא, ושעה"צ ס"ק נח; ביאורים ומוספים דרשו, 50 ו-53]

מי צריך להקפיד במיוחד על כמות המים בנטילת ידים?

בנטילת ידים שופכים בדרך כלל רביעית (86.4-150 מ"ל, לשיטות השונות) מים ויותר בבת אחת. ומי שיש תחבושת על ידו, ראוי שיקפיד על כך במיוחד, כיון שצריך ליטול עד התחבושת ממש, וקשה לדייק שהמים לא יעלו על התחבושת, וכשנוטל בפחות מרביעית, המים נטמאים, והמים העולים על גבי התחבושת אינם נטהרים בשפיכת מים נוספים, כיון שמים נוספים אינם מטהרים אלא מים שעל גבי היד, ומים טמאים אלו שעל גבי התחבושת עשויים לשוב אל היד לאחר מכן ולטמאה. [סעיף י' וס"ק ע-עא]

האם מברכים 'על נטילת ידים' בנטילת יד אחת בלבד?

מי שאינו יכול ליטול את ידיו מסיבה כלשהי, כגון שיש תחבושת על ידו אשר אסור שיגעו בה מים - יעטוף את ידיו במפית, שקית וכדומה. ואם נפלה העטיפה במהלך הסעודה, אסור להמשיך ולאכול עד שישבו ויעטוף את ידו. ואם יכול ליטול יד אחת בלבד, יעטוף יד זו במפית, ויטול את היד השניה כדין. ויש שכתב שצריך לברך על נטילה זו, הגם שאינו מקיים את תקנת חז"ל במלואה; ואף שנוסח הברכה הוא 'על נטילת ידים', והוא נוטל רק יד אחת, אין בכך חסרון, כיון שהברכה היא על תקנת חז"ל ולא על מה שעושה עתה. [ס"ק סט; ביאורים ומוספים דרשו, 51]

אתמול למדנו

- מגבת במקום ציבורי הרטובה במידה של 'טופח על מנת להטפוח', דהיינו שהנוגע בה - ירטב דבר אחר ממגעו, יש אומרים שאין לנגוע בה לאחר נטילת ידים; ויש חולקים.
- השופך בנטילת ידים פחות מרביעית מים, צריך לשפוך 'מים ראשונים' ו'מים שניים'. ובדיעבד, אם ניגב את ידיו לאחר שפיכת מים ראשונים - אינו צריך ליטול מים שניים, ויש חולקים.
- חיכוך בין שערות הראש מחייב נטילת ידים; ואם חיכוך בראשו בשעת הסעודה, צריך ליטול ידיו שנית כדין נטילת ידים לסעודה.

מחר נלמד

- כיצד ננהג בנוגע לנטילת ידים במקרה של הפסקת מים או שאין כלי מתאים לנטילת ידים
- כיצד יש לעטוף את הידים כשמוותר לאכול ללא נטילה?
- האם מותר לתת דבר מאכל לאדם שאינו מברך ואינו נוטל ידים? 'על נטילת ידים' בנטילת יד אחת בלבד?